

Beste vrienden,

Als ik heel eerlijk moet zijn, is herfst mijn favoriete seizoen. Herfst ruikt zo lekker. Herfst kleurt zo mooi.

De week van het bos was vroeger op school altijd iets waar we naar uitkeken. Lekker wandelen in plaats van in de klas zitten, en niet zo bloedheet als die wandelingen in juni, op het einde van het schooljaar, waarbij ik altijd mijn drinken al op had voor we halverwege waren. Trauma's zijn dat. Dan liever de herfst.

Voor ons Natuurpunters is de herfst natuurlijk ook een mooi seizoen met trekvogels en paddenstoelen bij de vleet. Jammer genoeg is de vakantie voor de meesten gedaan, en roept de plicht opnieuw. En kunnen we niet zo veel van de natuur genieten als we zelf zouden willen.

Dat is dan ook mijn goed voornemen, bij het begin van dit nieuwe schooljaar. Wat meer op het ritme van de natuur te leven. Als de natuur na de zomer zich stilaan klaar maakt voor de winterslaap, dan ga ik dat ook doen. Want ook wij zijn maar een deeltje van de natuur. En al denken we vaak dat we niet moeten luisteren naar het ritme van de seizoenen, we zouden het beter wat vaker doen. Wat meer op het gemak, wat minder stress. Wat meer tijd maken voor onze omgeving, wat meer tijd maken voor elkaar.

Natuurpunt is immers meer dan een vereniging. Natuurpunt is een manier van leven.

Peter Verpoorten

Voorzitter afdeling Ham
september 2008

ecologie zonne-energie warmtepomp

regenwaterrecuperatie sanitair

verwarming

ventilatie

Vaartstraat 150 - 2490 Balen
Tel: 014/81 31 09 - www.willems-diels.be

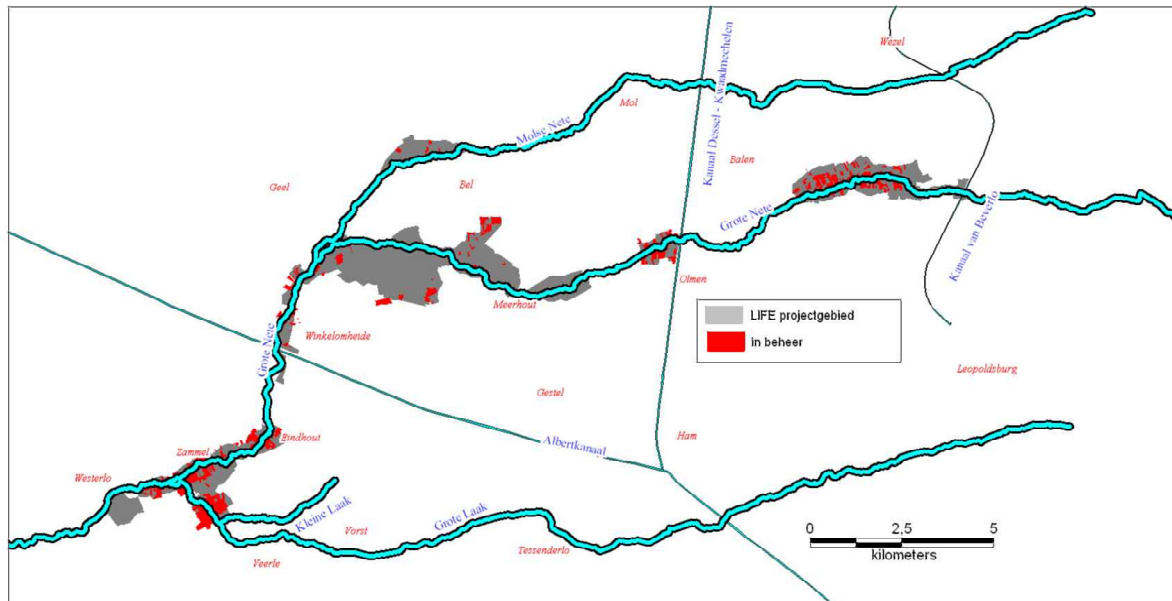
WILLEMS NV DIELS

Struinnatuur tussen Duin en Nete

(vervolg op “Stuifduinen in Geel-Bel” in Meander 1/2008)

Deze titel vraagt wel wat verklaring.

“Tussen Duin en Nete”, zo noemen we vanaf nu het Life-projectgebied van de Grote Nete. En daar horen ook het Belsbroek en de Belse duinen bij. Je ziet het hele project afgebeeld op onderstaande kaart.

We hebben in hoger vermeld artikel reeds beschreven hoe deze duinen in de vallei van de Nete(n) ontstaan zijn. Maar er is meer. Want nat en droog horen meestal samen in de natuur: waar regen op hoger gelegen gebieden (duinen) infiltreert, gaat dat er door de druk op het grondwater op lager gelegen plaatsen terug aan de oppervlakte komen. We noemen de plaatsen waar dat water terug aan de oppervlakte verschijnt “kwelgebieden”. Het is daar waar we zeer waardevolle natuurgebieden kunnen vinden. Zo ontstond er in de Kempen een waardevol mozaïek van duinen en moerassen (en vennen).

En wat is nu “struinnatuur”? Struinen is een nieuw begrip voor Vlaanderen en is, hoe kan het ook anders, overgewaaid vanuit Nederland.

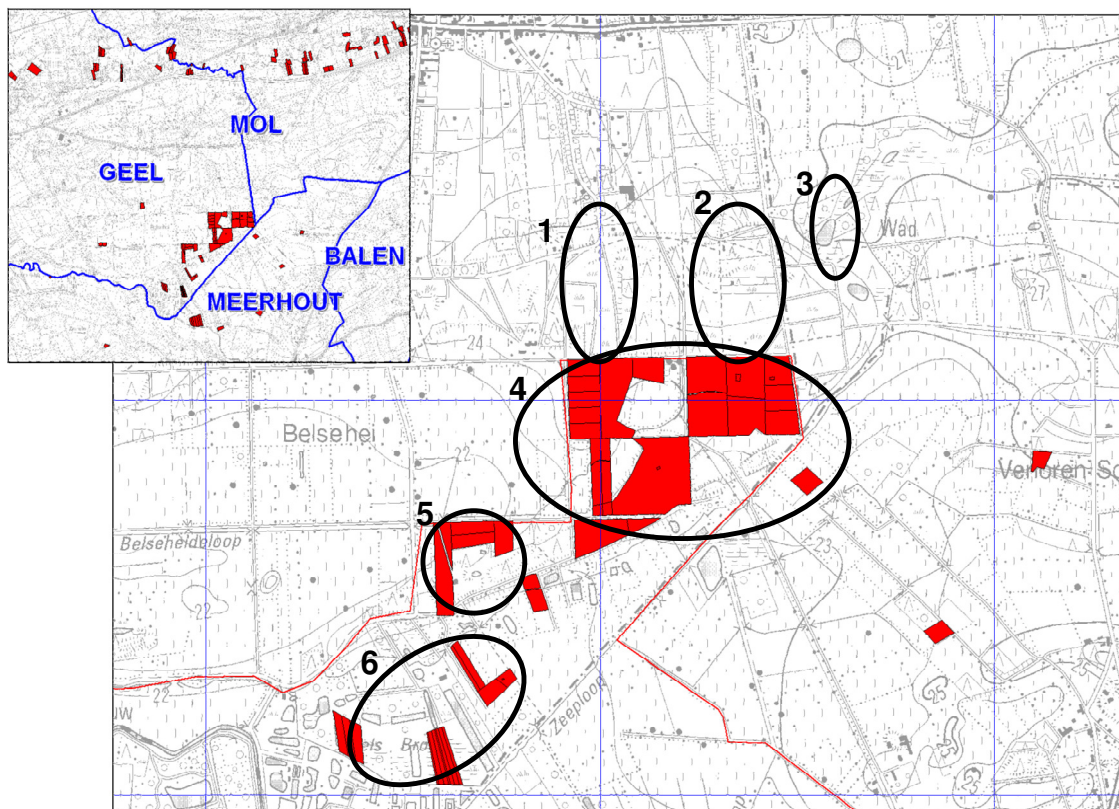
Struinnatuur staat voor natuur, voor avontuur en ontdekken, waar men in kan struinen. Essentieel in de beleving van struinnatuur voor iedere bezoeker is het ervaren van vrijheid in het gebied. In struinnatuur gaan natuur en zachte recreatie hand in hand. Het struinen – lees: vrij wandelen – zorgt voor dynamiek die noodzakelijk is voor de instandhouding van het evenwicht tussen de verschillende natuurtypes.

Er worden weinig regels gesteld. Alles is niet volgens vaste lijnen en patronen geregeld. De gewenste natuur in struingebieden is robuust; zij kan tegen een stootje. Het is een toegankelijke wildernis zonder paden, borden en bankjes. In struinnatuur zal de bezoeker, jong en oud, de natuur vooral beleven. Bezoekers vormen dus een essentieel onderdeel van het beheer van het natuurgebied.

Met struinen weet je nooit wat je tegen komt! Maar door je ogen, oren, neus, mond en handen te gebruiken valt er zeker veel te beleven! Dat hebben we als kleuter ervaren als we in Bel op schoolreis gingen om te ravotten of als scout toen we er onze tent opsloegen. En dat is in Bel vandaag nog altijd zo.

Natuurpunt kocht recent een gedeelte van de Belse Hei aan met steun van de Vlaamse en Europese overheid (LIFE-project). Het duingebied sluit naadloos aan bij het bestaande jeugdrecreatiegebied Volmolen. En ja, de kogel is door de (Belse) kerk, we gaan daar 20 hectare struinnatuur aan toevoegen. We denken dat een combinatie van “stille” recreatie en (in bepaalde perioden) een troep spelende kinderen, moet kunnen voor dit gebied.

Op kaartje 2 zie je:

1. De Kapucienenberg
2. Het jeugdrecreatiedomein Volmolen
3. Het ven “de Duivelskuil”
4. Het (gekleurde) nieuw aangekocht duingebied met centraal het “Torfven” (niet ingekleurd want het is eigendom van Kempens Landschap vzw¹)
5. Recent aangekocht gebied in de Belse Heide
6. Het “Belsbroek”

De Kapucienenberg

Dit is het duincomplex waarvan het centrale gedeelte volledig is weg gegraven (waar vroeger de top lag, loopt nu, helemaal onderaan, de weg). Voornamelijk het hoger gelegen gedeelte ten westen van de weg is ons “doel-landschap”, een afwisseling van typische duinbegroeiing en stukjes met bloot zand, als gevolg van bv. spelende kinderen. We vinden er de zeldzame Buntgrasvegetatie (zie “Stuifduinen in Bel – Meander 1/2008) met uiterst zeldzame insecten. Sommige soorten zijn zelfs zo zeldzaam dat deze omgeving de enige vindplaats in Vlaanderen is. Heel deze zeldzame levensgemeenschap heeft zeer veel storing en stress nodig. Iets dat we met de struinnatuur willen bekomen. Op de zandvlakte zelf is er duidelijk “over-recreatie”, want er is totaal geen begroeiing meer. Zoals VDB ooit zei: “trop is te veel”. Door vergroting van de oppervlakte en het blijven concentreren van bepaalde massa-activiteiten op al deze vandaag aanwezige plaatsen, zullen we dit in de toekomstige natuurgebieden vermijden.

Jeugdrecreatiedomein Volmolen (met jeugdlokaal Malpertuus)

Door het spelen en kamperen ontstonden er wel grote kale zandvlakten die echter ook weer door typische vegetatie zoals Zandzegge, Buntgras en korstmossen worden ingenomen. Net over de grens met Mol vind je ook een zandplein dat te veel gestoord wordt: motorcrossers, terreinwagens en jaarlijks een beachvolleybal tornooi maken van dit stuk een steriele zandbak. Nogmaals te veel is te veel.

De Duivelskuil

De Duivelskuil is een ven net over de grens in Mol dat spijtig genoeg de laatste 20 jaar door vermessing zijn oorspronkelijke vegetatie en rijkdom heeft verloren. Mest van omliggende velden infiltreert en komt bovendien in de Zeeploop (een afwateringsgracht) terecht die in piekperioden echter overloopt in het ven. Kempens Landschap vzw heeft het nu in eigendom en VLM² gaat binnenkort in het kader van een landinrichting, het ven ruimen en de Zeeploop herleggen zodat extern water niet meer in het ven kan terecht komen.

Het Torfven

Het Torfven is eveneens een oud ven dat echter in de eerste helft van vorige eeuw werd ontgonnen. Aanvankelijk werd een afwateringsgracht gegraven naar de Zeeploop toe. Dat bleek niet echt te lukken en toen werd er een gracht door de duingordel gegraven en dit werd dan het begin van de Belseheideloop die ook de Belse Heide moest ontwateren. Grond van de omringende duinen werd (waarschijnlijk nog met paard en kar!) in het ven gebracht. Een goede weide is het nooit geworden en ook het herstel van dit ven zit in de planning van VLM. Door groundboringen is aangetoond dat het ven zich zelfs uitstreckte tot in de bossen in het oosten en westen (beide eigendom van Natuurpunt) zodat er nu druk wordt onderhandeld om deze werken af te stemmen met de door ons geplande natuurinrichtingswerken. Dit laatste is dan ook volgens ons de enige goede manier om de werken een goed resultaat te geven. Een ven herstellen zonder de omgeving en de natuurlijke processen te herstellen is vragen om moeilijkheden. Het zou een gemiste kans zijn.

Het bossencomplex rechts van het Torfven is ongeveer 9 hectare groot en volledig omheind. Er staat een vervallen (illegale) villa in die moet opgeruimd worden en er ligt ook nog een vennetje in dat tot zwemvijver werd uitgegraven. De natuurwaarde van het bos is heel laag (voornamelijk exoten) en het bos zal er op langere termijn grotendeels verdwijnen.

Het duin links van het Torfven werd grotendeels afgegraven en kwam dus waarschijnlijk in het ven terecht. Ook die bossen zullen sterk worden uitgedund om de invloed ervan op het ven (grondwater onttrekken, bescherming tegen wind) te verminderen.

Onder het Torfven kochten we een lange, uitgestrekte duingordel waarvan de bomen enkele jaren geleden werden geteisterd door een brand. Ook daar zal op termijn ruimte gemaakt worden voor de typische duinvegetatie (en fauna) zoals op de Kapucienenberg.

De Belse Heide

Het gebied 5 ligt deels in de duinengordel en deels in de Belse Heide (uitgestrekt akker- en weidegebied boven het ingekleurde stuk). Hier zal een proefproject worden uitgevoerd (natuurinrichtingsproject met steun van "Life") en we gaan in de verticale (gekleurde) strook een overgang herstellen van uiterst droog duin (onderaan) over droge heide tot natte heide (bovenaan).

Het Belsbroek

Het Belsbroek zal deel gaan uitmaken van het grote broekbos "Grote en Molse Nete" dat zich zal uitstrekken van het Albertkanaal in Wilders tot in Balen. De oppervlakte aan bossen die we in Bel zullen verwijderen, zal daar ruimschoots gecompenseerd worden! Maar daarover lees je in een later nummer meer.

Wil je nog meer horen over het gebied of het met je eigen ogen bekijken, dan ben je van harte uitgenodigd op onze wandelingen op 19 oktober (het programma vind je op pagina 19 in dit nummer). Meer info krijg je bij j.dirkx@telenet.be of marc.verachtert@skynet.be.

Jan Dirkx & Marc Verachtert

¹ De vzw Kempens Landschap is een landschapsvereniging in de zuiverste zin van het woord. Haar doelstelling is het veiligstellen van het zo typische Kempense landschap door gericht gebieden aan te kopen of in beheer te nemen en te beschermen. Het uiteindelijke objectief is om een dusdanige schaalgrootte van het totale areaal beschermd landschap te bereiken, dat een volwaardig landschappelijk kader wordt gecreëerd. Alleen dan kan sprake zijn van een integraal beheer van het Kempens landschappelijk erfgoed, daarmee van optimale kansen voor een duurzame ontwikkeling van natuur- en cultuurwaarden, voor landbouw en voor recreatie.

² VLM = Vlaamse Landmaatschappij

Natuurgeweld in Neerhelst - De Botten

Op 27 juli 2008 werd het natuurgebied Neerhelst - De Botten in Geel geteisterd door een storm gepaard gaande met een windhoos. Vele bomen, vooral eiken en populieren werden ontworteld of afgebroken. Verschillende percelen stonden onder water.

's Morgens waarschuwde een werknemer van schapenboerderij "De Sprong" mij. Met hen werken we al enkele jaren samen i.v.m. de begrazing van de hooilandjes. Samen met Max van het beheersteam gingen ik ter plaatse kijken. Zoveel natuurgeweld hadden we nog nooit gezien en we werden er stil van. Zowel het kanaal als de zandweg waren geblokkeerd. Geen boot, geen auto of voetganger kon in, uit of voorbij het reservaat. Het was dan ook onmogelijk om de grootte van de schade vast te stellen. Op dat ogenblik was de Dienst voor de Scheepvaart met man en macht en vooral met groot materiaal bezig om zowel de populieren uit het kanaal Bocholt-Herentals te hijsen om de schepen te kunnen doorlaten als om de kanaaldijken terug open te maken.

De brandweer van Geel was volop bezig om de openbare zandweg die door het reservaat loopt, en versperd werd door talrijke omgevallen knotwilgen, vrij te maken. Dit werk zou twee dagen in beslag nemen, maar de volgende dag al was er genoeg opengemaakt om de schade te bekijken. We namen foto's en vielen van de ene verbazing in de andere en voelden ons als dwergen. Ook de weg aan de achterkant van Neerhelst was versperd en een huis was zelfs onbewoonbaar verklaard nadat twee boomkruinen het dak hadden vernietigd.

Was dit Neerhelst? Het wandelpad was niet meer te herkennen en de vlinderroute niet meer te lopen. Dit werk was niet alleen te klaren! Ondanks het feit dat het beheersteam een verlof van 14 dagen gepland had, besloot ik donderdag niet alleen het beheersteam van Neerhelst te vragen, maar ook dat van Zammel, de terreinploeg van Natuurpunt, en de geburen van Neerhelst. Wie kon vermoeden dat dit de allerheetste dag van juli zou worden. Maar in tijden van nood... leert men wat Natuurpunters waard zijn. Bedankt iedereen: de Mina-ploeg van Geel, de terreinploeg van Natuurpunt, ons eigen beheersteam en de werknemers van "De Sprong"!

Ondanks het feit dat ik de volledige zomerplanning heb moeten aanpassen, minder maaien en vooral opruimen van bomen en houtafval verwijderen, heb ik toch vele redenen om dankbaar te zijn. Dankbaar voor het medeleven, de solidariteit en de inspanningen die iedereen geleverd heeft. De klus is zeker nog niet geklaard, maar het wandelpad is sinds 14 augustus terug opengesteld voor het publiek. Bomen die de afsluitingen vernielden moeten weggehaald worden, waardoor het begrazen bemoeilijkt wordt! Het beheer heeft een achterstand opgelopen, maar de schade is zeker beperkt gebleven.

Tot Slot: het verhaal van de brandweer en de Scheepvaart spreekt tot de verbeelding. Op het ogenblik van de storm kampeerden er enkele Nederlandse karpervissers langs de kanaaldijk in hun gekende groene tentjes.

Door de storm en om te beletten dat hun tentjes zouden gaan vliegen, verplaatsten ze hun auto's die op de weg naar de ezelswei stonden geparkeerd, om daartussen hun tent te bevestigen. Die klus was nauwelijks geklaard of er vielen verschillende populieren op de ezelsweg en ze geraakten geïsoleerd. De opgeroepen brandweer heeft hen dan bevrijd, maar ze moesten tot de volgende dag wachten tot de toegangswegen waren opengemaakt om de reis naar Nederland aan te vatten. Zullen ze volgend jaar nog terugkeren?

Enkele maanden geleden volgde het beheersteam een cursus kettingzagen en werd er in Neerhelst door de lesgever een schuin hangende populier geveld. Ondanks het feit dat wij er 50 meter vanaf stonden, voelden wij de grond onder onze voeten trillen. Dat was één boom, nu waren het een vijftigtal bomen die in een paar minuten tijd geveld werden. Ik had ook een gesprek met de onfortuinlijke buur wiens huis was verwoest. Hij beschreef het geluid van de vallende bomen als dat van een aanstormende trein.

Jeannine Simonis

Uitrusting voor
wandelaars,
fietsers,
kampeerders,
scouts, ...

Turnhoutsebaan 19
2400 Mol
Tel. (014) 32 04 28

Korting voor leden
van NATUURPUNT!

Natuurkroniek Meanderland – Zomer 2008

Zoals beloofd in het vorige Meander-nummer worden hier eerst de hoogtepunten van de eerste en tweede decade van mei (=TOPperiode) even uitgelicht voor we beginnen met de (voornamelijk vogel-)waarnemingen uit de zomermaanden juni, juli en augustus. Veel leesgenot en als je echt op de hoogte wil blijven van de recentste waarnemingen in onze regio, log dan in op de Birding Kempen site (en de zusterforums):

<http://groups.com/group/birdingkempen>.

Waarnemingen en bijzondere ervaringen mag je nog steeds doorgeven aan LOC-coördinator Jef Sas, Wildstraat 8, 2400 Mol (tel. 014 31 26 57 of via mail: Maes.kris@skynet.be)

1STE DECADE MEI '08

Nogal wat **Ooievaars** op doortrek tijdens deze periode: op 01/05 Maatheide Lommel (1 ex.) en later op de dag Put Rauw (3 ex. zeer hoog naar het oosten); op 06/05 Maatheide Lommel (2 ex.) en op 10/05 Geel (2 ex. hoog op thermiek), diezelfde dag ook 1 **Zwarte Ooievaar** over Lommel Maatheide en op 09/05 passeerden hier zelfs 4 **Kleine Zilverreigers**. Het mannetje **Grote Zee-eend** bleef nog tot zeker 04/05 hangen op Put Rauw (Lex & Nico).

Op 10/05 kregen de tellers al om 6.20 uur op Maatheide een **arend spec.** (Schreeuw- of Bastaardarend) in beeld, achtervolgd door 2 Zwarte Kraaien. Helaas verdween de vogel snel, steeds in tegenlicht naar het noordoosten.

Op 03/05 cirkelde een onvolwassen mannetje **Roodpootvalk** even over de trektelpost om dan zijn tocht verder te zetten naar het noordwesten. Ook op 09/05 nog 1 ex. op doortrek. Op 02/05 werden de **Slechtvalken** door Herman Berghmans geringd op de bedrijfsterreinen van BP in Eindhout-Laakdal: 2 wijfjes en 1 mannetje (resp. 25d.+ 24d. + 21d. oud). Begin eileg dus rond 06/03. Het broedkoppel op de Electrabel-centrale in Mol-Donk kende dit jaar helaas geen broedsucces.

Nog bijzonder waren de **Grauwe Kiekendieven** op doortrek over Maatheide op 01/05 en 10/05.

Sterke **Wespendieventrek** ook tijdens deze periode met een maximum van 21 ex. en 41 ex. op 09/05 en 10/05 over Maatheide.

Een **Rode Wouw** kwam door op 07/05 en op elke teldag kwamen er ook meerdere **Zwarte Wouwen** en **Visarenden** in het notitieboekje. Voor de exacte getallen ga je best kijken op trektellen.nl (België) en klik op telpost Kristallijn-Maatheide.

Ook de steltloper trek kwam stilaan op gang: op de trektelpost Maatheide noteerde men op 05/05 een luid roepende **Morinelplevier**.

Op 09/05 en 10/05 langs de zandput aldaar resp. 1 en 4 **Temminck's Strandlopers** en op 10/05 ook 1 **Kanoet**.

Maximaal aantal **Zwarte Sterns** (34 ex.) werd geteld op 07/05 en **Visdieven** kwamen langs de trektelpost op 02/05 (1 ex.) en 10/05 (3 ex.).

Op 09/05 werd Lex Peeters op Maatheide aangenaam verrast door een jagende **Velduil** in het ochtendschemer. Hij liet zich nadien wel niet meer zien in de vlakte ondanks gedreven speuren.

Bij de zangvogels kwamen volgende soorten als meest opvallende in het boekje: 1 **Ortolaan** laag over de trektelpost op 03/05.

Europese Kanaries op 04/05 en 09/05 en telkens ook 1 **Roodkeelpieper** op 09/05 en 10/05. **Duinpiepers** op 03/05 (2 ex.), 05/05 (weer 2 ex. waarvan één foeragerend rond de telpost, dus op de foto bij Lex! Zie hiervoor de Birdingkempen-site), 09/05 (weer 2 ex.) en op 10/05 (1 ex.). Ook veel doortrek van **Noordse Gele Kwikken**, **Tapuiten** en **Paapjes**.

Op 08/05 vond Pieter Wouters een **Hazelworm** als verkeersslachtoffer t.h.v. Abdij Postel en Esther Cuyvers raapte een dode **Steenmarter** op in Ham. Op 09/05 zag Herman Bijmens de eerste **Veldparelmoervlinder** van het seizoen vliegen aan Wezel-station.

2DE DECADE MEI '08

Op 16/05 zwom een **Geoorde Fuut** op Put Rauw Oost. Op 20/05 iets na de middag foerageerden **5 Ooievaars** op een pas geploegd veld op de campus van de KHK in Geel. Om 16.30 uur waren er nog steeds 3 ex. ter plaatse. Op 15/05 zwom een (ontsnapt?) mannetje **Roodschoudertaling** op de Molse Grote Zandput en een mannetje **Krooneend** op Put Rauw (al aanwezig sinds 15/04). Op 18/05 was er zelfs 1 paartje aanwezig. Ook een koppel **Casarca's** liet zich in deze periode geregeld bewonderen aan het Kristallijn.

Zwarte Wouwen bleven nog geregeld doorkomen: 11/05 en 12/05 Maatheide (2 ex.) en op 17/05 nog 1 ex. in vlucht plukkend aan prooi, maar daarbij 'mobbed' door kauwen. Een **Rode Wouw** vloog op 12/05 laag van zuid naar west over het terras van Luc Damen in Geel. Op 11/05 trokken ook 2 **Smellekens** door aan Maatheide en Rutger Barendse zag diezelfde dag 3 **Boomvalken** druk achter elkaar jagen in Balen Scheps (zie de foto's op de Birding Kempensite). Op 13/05 kregen de tellers op Maatheide 2 **Kwartels** mooi in de kijkers.

De steltloper trek bereikte in deze decade zijn hoogtepunt: **Bontbekplevieren** op alle putten met slikstrandjes met max. 7 ex. op 16/05 aan de Molse Grote Zandput, 1 invallende **Morinelplevier** op Maatheide op 13/05, 3 **Drieteenstrandlopers** op 16/05 aan de Grote Zandput, telkens 1 **Kleine Strandloper** op 11/05 Maatheide en 18/05 Kristallijn en ook 1 **Temminck's Strandloper** op 16/05 aan de Grote Zandput. Daarbij natuurlijk ook **Tureluurs**, **Groenpootruiters** en **Bosruiters** die even kwamen bijtanken of uitrusten op de strandjes.

Op Maatheide op 13/05 1 **Dwergmeeuwtje** en op 14/05, 9 **Zwarte Sterns** in één groep en 1 **Visdief** als laatste doortrekkers.

ecologie zonne-energie warmtepomp

regenwaterrecuperatie sanitair

verwarming

ventilatie

Vaartstraat 150 - 2490 Balen
Tel: 014/81 31 09 - www.willems-diels.be

WILLEMS NV DIELS

Op 12/05 kwam een 3de **Europese Kanarie** in 2 weken in het boekje van onze vogelaars.
Op 13/05 viel vlak voor de trektelpost nog eens een **Duinpieper** in, om daar dan 3 dagen te blijven pleisteren.

Nog tot zeker 16/05 bleef de **Snor** zingen op De Maat en op die dag kwam 1 mannetje **Beflijster** aan de Grote Zandput even tegen het riet foerageren om dan terug te keren naar de zuid-oost-hoek.

Op 17/05 vloog dan weer 1 **Roodkeelpieper** luid roepend op aan de oude glasfabriek in Wezel. Op de Balim-gronden in de buurt werden die dag zeker 6 koppels **Roodborsttapuit** en 15 zangposten **Veldleeuwerik** geteld. Op 18/05 vertoefde nog 1 mannetje **Paap** aan put Vercammen.

(Voor de 3de decade van mei – zie het vorige nummer van Meander)

JUNI 2008

Op 07/06 werd voor het eerst de **Heilige Ibis** opgemerkt op Retie Grote Kievit, dit bijzondere beest (met zwarte ring aan de poot) bleef nog in de regio hangen (Malesbroek en omgeving) tot zeker 05/08. Van 17/06 tot 23/06 verbleef een adulte **Kwak** aan de Geelse Dekshoevevijver.

Op 21/06 schroefden 2 **Ooievaars** zich op aan de Hooibeekhoeve Geel om dan af te glijden naar het westen. Op Retie Grote Kievit waren op 07/06 3 mannetjes en 2 wijfjes **Zomertaling** aanwezig, op 29/06 nog steeds 2 ex. (broedgeval?) en 1 wijfje **Pijlstaart**.

Op 15/06 trok nog 1 **Rode Wouw** over de ring Mol-Lommel t.h.v. Maatheide.

Vanaf begin mei tot zeker 22/06 bleef 1 **Kraanvogel** pleisteren in natuurgebied Balen Scheps. Daar kon je deze maand ook de balts (lijkt op een mekkerende geit) van de **Watersnip** horen. 2 adulte en 1 juveniele **Zwarte Sterns** bleven nog even op Put Rauw hangen van 14 tot 16/06.

Op 01/06 1 **Appelvink** overvliegend te Geel-Bel en een mannetje **Goudvink** liet zich op 02/06 optekenen aan het Molse waterzuiveringstation langs de Nete.

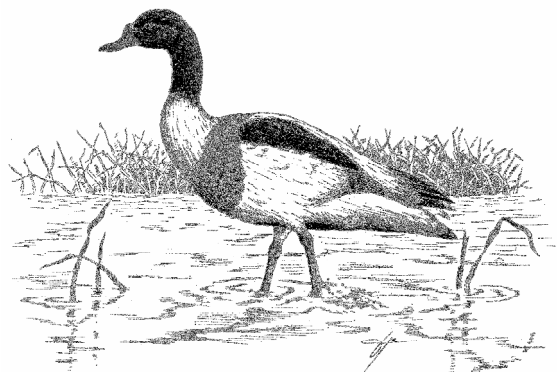
JULI 2008

De eerste **Grote Zilverreiger** van deze zomer liet zich op 17/07 opmerken aan de Ronde Put in Postel. Van dan af weer een geregelde verschijning in de regio op geschikte plaatsen. Op 18/07 's morgens zag Eddy Vaes aan de Grote Kievit een **Blauwe Reiger** 10-tallen keren spietsen naar een vrij grote juveniele **Dodaars**

(= even groot als zijn kop!). Toen hij zijn prooi te pakken had, liep hij er minutenlang mee rond, legde ze in het water en pikte hem dan weer op. Na een kwartier slikte hij het Dodaarsje met veel moeite in.

Op 06/07 zwommen aan het Kristallijn 3 koppels **Bergeend** met in totaal 10 juvenielen en ook weer 2 **Casarca's**. Vanaf 22/07 waren er ook 2 mannetjes **Smient** aanwezig op Retie Grote Kievit.

De eerste **Visarend** van deze zomer werd pas op 26/07 opgemerkt boven Balen Scheps.

Steltlopers komen in juli ook terug langs: maximaal aantal **Bosruiters** op 13/07 met 6 ex. aan de Grote Kievit; 5 **Kluten** op 22/7 aan de Grote Zandput, ook daar op 23 en 28/07 een **Kleine Strandloper** en op die 28/07 ook 1 mannetje **Kemphaan** (in overgangskleed) en 1 **Krombekstrandloper**. Vanaf 23/07 tekenen de **Geelpootmeeuwen** ook weer present aan de Grote Zandput en op 28/07 joegen alweer 4 **Zwarte Sterns** over Put Mol-Rauw. Op 24/07 ook al 3 **Kruisbekken** en 1 **Goudvink** op de Lommelse Bleekerheide.

Zomer is minder vogel- maar meer insectentijd: op 07/07 trokken Lex Peeters en Frank Neijts op inventarisatieronde langs de Ronde Put en door De Most met als voornaamste waarnemingen 2 **Vuurlibellen**, **Heideblauwtjes** en **Groentjes** aan de Ronde Put en **Bronlibel**, **Bosbeekjuffers** en **Beekoeverlibellen** op De Maat.

Op 25/07 vlogen aan de Grote Zandput al minstens 16 **Heivlinders** (Michel Huysmans) en op 28/07 leverde een rondje Scheps maar liefst 22 soorten libellen op met o.a. **Tengere Grasjuffers**, weer **Vuurlibellen** en nu ook meerdere **Kempense Heidelibellen**. Beste gebied voor deze soort op dit moment (Lex Peeters).

1STE DECADE AUG. 2008

Highlights: 1 Heilige Ibis (5 – Geel Malesbroek), 1 Purperreiger (7 – Mol Grote Zandput), 1 Krooneend (5 – Geel Wilders), 1 Visarend (7 – Ronde Put), vroege Wespenteventrek (9 – 15 ex. over trektelpost Lommel Maatheide), 1 Krombekstrandloper (7 – Mol Grote Zandput), 1 Reuzenster (9 – Mol Grote zandput en Vercammen).

Op 09/08 rond 17 uur ontdekte Fons Luyten een **Reuzenster** (met alu-ring aan rechtse poot) tussen de meeuwen op het slikstrand van de Grote Zandput. Eli Van Audenhove, Lex Peeters en Nico Venema arriveerden nog op tijd om de waarneming te bevestigen, maar Eddy Vaes en Jef Sas kwamen te laat omdat een juveniele slechtvalk alle aanwezige vogels op de plaat had verjaagd. De stern was verdwenen in oostelijke richting en Lex en Nico vonden ze even later vissend terug op Put Vercammen, maar nu werd het gevangen prooivisje afgesnoept door 2 Kleine Mantelmeeuwen. Onze "**Sterna Caspia**" had er nu blijkbaar genoeg van en verdween luid roepend in westelijke richting.

Op 04/08 zag Theo Bollen een **Aziatische Grondeekhoorn** op zoek naar hazelnoten in de 12-urendreef van Mol De Maat.

Op 06/08 tijdens een insectensafari door De Maat en over Verkallen noteerde Lex Peeters niet minder dan 26 soorten libellen met daaronder 1 **Zuidelijke Keizerlibel** jagend tussen de **Bruine Glazenmakers**, een uitsluitende **Venglazenmaker**, 1 **Tengere Pantserjuffer**, een vijftal **Tangpantserjuffers** en 1 **Kempense Heidelibel** (zie ook de insectskempen-site).

2DE DECADE AUG. 2008

Highlights : 1 Geoorde Fuut (16 – Mol Vercammen); 1 Zwarte Ooievaar (19 – Lommel Maatheide) ; 1 Purperreiger (15 – Mol Grote Zandput) ; 1 waarschijnlijke Toppereend of hybride ? (16 – Lommel Maatheide) ; 1 Slangenarend (13 – Mol Vercammen) , slechts 1 Visarend (20 – Lommel Maatheide) ; 2 Morinelplevieren (17 – Lommel Maatheide invallend rond 12u) ; 2 Steenlopers (18 – Lommel Maatheide) ; 1 Temminck's Strandloper (19 – Mol Grote Zandput); 2 Visdieven (20 – Lommel Maatheide); 4 Duinpiepers (Lommel Maatheide – 19 en 20/08); 1 Graszanger (15 –Lommel Maatheide)

Op 19/08 passeerde rond 9.30 uur een **Zwarte Ooievaar** die zich zeker 20 minuten mooi liet bekijken toen hij of zij tegen de wind in naar het zuidwesten trok (Toon Janssen, Tom Gadeyne). Diezelfde 19de nog stuitte Lex Peeters daar tussen de miniduintjes van Maatheide op een foeragerende **Duinpieper**, die op zeker moment een dikke roodkleurige nachtvlinder (Weeskind?) te pakken kreeg. De volgende dag was weer een **Duinpieper** (zelfde ex.?) ter plaatse en nu lokte die 2 overtrekkende exemplaren uit de lucht door zijn roep (Toon Janssen).

Op 13/08 zag Manu Vermeulen aan put Vercammen een overduidelijke **Slangenarend** overvliegen richting Grote Zandput. Deze bijzondere roofvogel werd spijtig genoeg niet meer teruggevonden door de nog opgebiepte vogelaars. Alleen 3 overvliegende **Regenwulpen** kregen ze nog in de kijkers daar.

(3de decade augustus: zie het volgende nummer van Meander)

Met een gemeend woordje van dank voor alle bellers en inzenders van waarnemingen op de Birding Kempen-site en de zusterforums.

De deadline voor het insturen van waarnemingen voor het winternummer van Meander is 1 december 2008. Wil je een trektelling meemaken, dan kan je dit seizoen nog steeds terecht op Maatheide. Neem hiervoor contact op met Eddy Vaes (014 72 87 43) of kijk op de Birding Kempen-site.

**Een compleet gamma
voor elke applicatie!**

Aandrijftechniek

Gereedschappen

Technische Onderhoudsproducten

Machines

Goederenbehandeling

Veiligheidsproducten

Afdichtingstechniek

Kunststof leidingsystemen

Afsluiters & Instrumentatie

Industriële slangen & toebehoren

Rubbertechniek

Kunststoffen

www.eriks.be

www.baudoin.be

ERIKS + BAUDOIN

kennis maakt het verschil

Cursus Natuurgids najaar 2008 start binnenkort!

Het is de hoogste tijd om u in te schrijven voor de cursus 'Natuurgids' die Natuurpunt organiseert samen met het Centrum voor Natuur en Milieu-educatie (CVN)

Wil je inzicht verwerven in de natuur en in staat zijn dit inzicht aan anderen door te geven? De cursus natuurgids leert je de natuur herkennen, begrijpen en vertalen. Van deelnemers wordt een minimale voorkennis verwacht. De cursus omvat een dertigtal bijeenkomsten, waarvan zowat de helft excursies, gespreid over één jaar. Wie deelneemt en een opdracht volbrengt, kan bovendien het attest natuurgids behalen. Na deze cursus heb je voldoende algemene natuurkennis en vaardigheden om met een groep de natuur in te trekken.

Data: de cursus start op donderdag 16 oktober en eindigt op donderdag 18 juni. De lessen vinden plaats op donderdag van 19.30 uur tot 22.30 uur, excursies op zaterdag van 9 tot 12 uur.

Inhoud cursus:

16/10	Voorstelling van de cursus en kennismaking	29/01	Les Landschapsecologie
25/10	Herfstexcursie, Buitengoor in Mol	07/02	Veldles Landschapsecologie, Bel
30/10	Les Fysisch milieu	12/02	Les Natuurbeleid
13/11	Les Methodiek	19/02	Les Landschappen
20/11	Les Methodiek	05/03	Les Landschappen
23/11	Landschapsexcursie, Keiheuvel in Balen	14/03	Landschapswandeling, De Hutten in Meerhout
29/11	Praktijkles Methodiek, De Maat in Mol	21/03	Veldles Methodiek
04/12	Les Dieren	26/03	Les Planten
13/12	Veldtechnieken Dieren, De Maat in Mol	18/04	Lente-excursie, Buitengoor in Mol
18/12	Les Vogels	23/04	Les Veldtechnieken Planten
10/01	Winterexcursie, Buitengoor in Mol	02/05	Landschapswandeling, Molse Nete
15/01	Les Ecologie	07/05	Les Ongewervelden
24/01	Veldles Ecologie, Griesbroek in Balen	16/05	Busuitstap Voerstreek
		28/05	Les Natuurbeheer
		06/06	Excursie Natuurbeheer, De Rammelaars in Ham
		13/06	Veldles Ongewervelden
		18/06	Slotles

Cursusplaats: Ecocentrum 'De Goren' in Mol

Cursusgeld: € 220, inclusief handboek. (Brug-)gepensioneerden, studenten, werkzoekenden, huisvrouwen en –mannen betalen € 180.

Inschrijven & info: Jan De Schepper, tel. 014 81 12 53, jandeschepper@belgacom.net, Jan Dirkx, tel. 014 58 64 64, j.dirkx@telenet.be of bij Paul en Marianne Wouters-Horemans tel. 0496 51 02 79, paul.wouters@telenet.be

Betaling: Na inschrijving schrijf je het cursusgeld over op rekening 404-3076041-29 van het CVN, met vermelding 'Cursus natuurgids Mol 2008-2009'. Je kan ook betalen met opleidingscheques (je schrijft in dat geval uiteraard geen geld over). Je bezorgt deze zo snel mogelijk aan het landelijk CVN-secretariaat, Meir 44a, 2000 Antwerpen. Het CVN aanvaardt ook Sport- en Cultuurcheques.

Steltlopers in Zeeland

Begin september had de Vogelwerkgroep van Natuurpunt Geel-Meerhout opnieuw een afspraak met Koen Leysen van Natuurpunt Educatie. Een dertigtal mensen schreef zich in voor de cursus Waadvogels, niet direct het gemakkelijkste onderwerp. Op wereldvlak telt men 217 soorten waadvogels waarvan men er bij ons een dertigtal kan zien, vooral in de periode maart-oktober. Het gaat dan nog vaak om doortrekkers. Slechts een tiental soorten waadvogels, ook wel steltlopers genoemd broeden hier. Steenloper, Kluut, Kanoet, Scholekster, Tureluur,... ze moeten het hebben van voedselrijk modder en slik. Je vindt ze dan ook meer aan de kust en aan riviermondingen dan in het binnenland.

Dat we ze hier minder zien, maakt het voor veel vogelliefhebbers niet gemakkelijk om de verschillende soorten te determineren. Bovendien lijken de soorten soms sterk op mekaar. En om het helemaal moeilijk te maken, is de variatie binnen één soort groot: jeugdkleed, volwassen kleed, zomerkleed, winterkleed, overgangskleed,... Ik dacht even dat het over de kleerkast van mijn vrouw ging, maar neen; het verenkleed van waadvogels varieert naargelang de leeftijd en de tijd van het jaar. De biotopen waar je waadvogels vindt zijn dikwijls moeilijk toegankelijk, waardoor de vogels van op

afstand moeten geobserveerd worden. Een telescoop is daarbij geen overbodige luxe, maar nog geen garantie dat men de details in het verenkleed, die determinatie vergemakkelijken goed kan zien.

Wadvogels determineren doet men daarom op de eerste plaats aan de hand van een paar fundamentele kenmerken: de grootte (en vooral de vergelijking daarvan met andere vogels), de houding, het gedrag en de roep. Ook de plaats en het tijdstip van de waarneming spelen een rol.

Men kan dit mooi illustreren met de Kleine Plevier en de Bontbekplevier. Ze lijken heel sterk op mekaar, ze hebben allebei een zeer sterk gelijkende en opvallende borst- en koptekening, maar toch een paar details die determinatie vergemakkelijken. Zo heeft de Kleine Plevier een gele oogring en een wit lijntje boven het zwarte voorhoofd. De Bontbekplevier heeft een bonte snavel, een witte wenkbrauwstreep en in de vlucht een duidelijke witte vleugelstreep. De Kleine Plevier is een zomergast en broedt vooral in het binnenland. Aan de kust zal je zelden een Kleine Plevier zien. Hij wordt zelfs niet vermeld in de handige "Zakgids kustvogels van Europa" van Peter Hayman. Zie je aan de kust een pleviertje met de opvallende borst- en koptekening, dan kan je er bijna zeker van zijn dat het een Bontbekplevier is. Een pleviertje in de zomer op de slikplaat van de Grote Zandput in Mol is meestal een Kleine Plevier. Maar tijdens de vogeltrek kan je daar ook Bontbekjes waarnemen. Zelfs met een telescoop kan het dan heel moeilijk zijn om de gele oogring of de bonte snavel waar te nemen, zeker als de vogels voedsel zoeken. Het zijn trouwens echte oogjagers; ze staan een paar seconden stil, speuren de bodem af, doen een paar snelle pasjes, kijken eens rond en pikken iets uit het slik. Het silhouet van de vogel kan dan hulp bieden. De Kleine Plevier heeft een achtereind dat langgerekt is, de buik is minder dik, de poten lijken daardoor wat langer en heel belangrijk: het lichaam wordt meer horizontaal gehouden. De Bontbekplevier heeft een forse borst en buik, de poten tonen korter, het achtereind is korter, waardoor hij een meer ronde indruk geeft dan de Kleine Plevier.

Met dit soort praktische tips, heel veel beeldmateriaal en geluidsfragmenten loodste Koen Leysen de cursisten doorheen de kenmerken van een dertigtal waadvogels. Kempphaan, Goudplevier, Krombekstrandloper, Zwarte Ruiter, Wulp,... ze passeerden allemaal de revue. Voor de "praktijkles" trokken we op zaterdag 13 september naar Zeeland. Een twintigtal cursisten maakten er een weekend van en zetten op zondag hun speurtocht naar waadvogels verder.

De Schakerlooppolder, het Stinkgat, Stellendam, Brouwersdam, de Prunjepolder, Flauwersinlage,... we zijn er overal gepasseerd. Dat leverde 22 soorten waadvogels op: Scholekster, Kluut, Bontbekplevier, Goudplevier, Zilverplevier, Kievit, Kanoet, Drieteenstrandloper, Kleine Strandloper, Bonte Strandloper, Kempphaan, Watersnip, Grutto, Rosse Grutto, Regenwulp, Wulp, Zwarte Ruiter, Tureluur, Groenpootruiter, Witgatje, Oeverloper en Steenloper.

Soms konden we ze met het blote oog zien en herkennen, zoals op Brouwersdam waar op slechts een paar meter afstand Steenlopers, Bontbekpleviertjes, Drieteenstrandlopers en Scholeksters heen en weer liepen. Maar meestal waren we blij dat we voldoende telescopen ter beschikking hadden. Zonder telescoop hadden we de Kleine Strandloper in de modder van het Bokkengat nooit gevonden.

Als er verschillende soorten steltlopers door mekaar liepen was het niet altijd gemakkelijk om ze uit mekaar te houden. Maar dat was ook de gelegenheid bij uitstek om de gelijkenissen en de verschillen te zien. De Zwarte Ruiters en Tureluurs hadden bijna allemaal al hun winterkleed en lijken dan heel sterk op mekaar. Wij hebben twee dagen kunnen oefenen om ze van mekaar te leren onderscheiden. En toen Koen een paar Kanoeten ontdekte tussen Bonte Strandlopers en Zilverplevieren was het formaat van de vogels onze bondgenoot. De kleinste en de donkerste was de Bonte Strandloper. De grootste en ook het gemakkelijkste te herkennen was de Zilverplevier. De lichtgrijze vogel die qua formaat tussen de twee andere inzat, was de Kanoet in winterkleed. Even dachten we dat er ook Goudplevieren tussen zaten. Maar al snel leerden we dat een juveniele Zilverplevier door een beige zweem in combinatie met een gespikkeld grijs verenkleed sterk op een Goudplevier lijkt. Goudplevieren waren massaal aanwezig in de Prunjepolder. Telkens er een roofvogel passeerde, gingen de Kieviten, Spreeuwen, Zilverplevieren en Goudplevieren met duizenden tegelijk de lucht in. Een wolk van Goudplevieren lichtte geel op als de zon erop scheen; een schitterend schouwspel.

Onze aandacht ging uiteraard niet alleen naar Waadvogels. Elke vogel genoot onze belangstelling en dat leverde op twee dagen exact 101 verschillende soorten op: een Ooievaar op een verlichtingspaal langs de autostrade, onderweg naar huis, deed de deur dicht. We noteerden zes verschillende roofvogels: Bruine Kiekendief, Sperwer, Buizerd, Visarend, Torenvalk, Boomvalk en Slechtvalk. Bruine Kiekendieven hebben we heel dikwijls gezien; aan het hotel in Renesse zelfs een belletje van vier op trek. Op zaterdag kregen we drie keer een Visarend in het vizier. Aan Stellendam hadden we er één, dichtbij en al biddend heel mooi in beeld. Ook andere soorten die we hier minder zien, kregen wat meer aandacht zoals Paapjes, Tapuiten, Kleine Zilverreigers en de tientallen Lepelaars.

We hadden dat weekend heel veel geluk met het weer. Vooral op zondag genoten we van een zonnige, maar redelijk frisse septemberdag. Met elf vroege vogels stonden we die ochtend om 07.00 uur op het strand van Renesse. We genoten van een orangerode zon die boven het water opkwam; van zeven Zwarte Zee-eenden die netjes op een rij, heel laag over de waterlijn hun tocht naar het zuiden verderzetten; van een wijfje zeehond dat met haar jong van een zandbank in het water gleed; van Grote Stern en Visdiefjes die keer op keer in de golven doken op zoek naar hun ontbijt; van een jonge, donkere Buizerd die in de duinen pal en laag over onze hoofden vloog. Op zaterdag werden we in de late namiddag gestoord door druillige motregen. We stonden aan de Flauwersinlage en de regen kostte ons misschien een Velduil op onze streeplijst, maar niemand leek dat toen erg te vinden. We waren al een hele dag op pad en vlakbij was de Heerenkeet, dé kroeg voor elke vogelliefhebber, die naar Zeeland trekt. De koffie en de Duvel wenkten.

Luc Damen

De streeplijst: Dodaars, Fuut, Aalscholver, Kleine Zilverreiger, Blauwe Reiger, Ooievaar, Lepelaar, Knobbelswaan, Grauwe Gans, Brandgans, Rotgans, Nijlgans, Canadese Gans, Bergeend, Smient, Krakeend, Wintertaling, Wilde Eend, Pijlstaart, Slobeend, Tafeleend, Kuifeend, Zwarte Zee-eend, Middelste Zaagbek, Bruine Kiekendief, Sperwer, Buizerd, Visarend, Torenavalk, Boomvalk, Slechtvalk, Fazant, Waterral, Waterhoen, Meerkoet, Scholekster, Kluut, Bontbekplevier, Goudplevier, Zilverplevier, Kievit, Kanoet, Drieteenstrandloper, Kleine Strandloper, Bonte Strandloper, Kempphaan, Watersnip, Grutto, Rosse Grutto, Regenwulp, Wulp, Zwarte Ruiter, Tureluur, Groenpootruiter, Witgatje, Oeverloper, Steenloper, Dwergmeeuw, Kokmeeuw, Stormmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Zilvermeeuw, Grote Mantelmeeuw, Grote Stern, Visdief, Zwarte Stern, Holenduif, Houtduif, Turkse Tortel, IJsvogel, Groene Specht, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Oeverpieper, Gele Kwikstaart, Witte Kwikstaart, Winterkoning, Heggenmus, Roodborst, Paapje, Roodborsttapuit, Tapuit, Merel, Zanglijster, Zwartkop, Tjiftjaf, Goudhaantje, Staartmees, Pimpelmees, Koolmees, Vlaamse Gaai, Ekster, Kauw, Zwarte Kraai, Spreeuw, Huismus, Groenling, Putter, Kneu en Rietgors

ecologie zonne-energie warmtepomp

regenwaterrecuperatie sanitair

verwarming

ventilatie

Vaartstraat 150 - 2490 Balen
Tel: 014/81 31 09 - www.willems-diels.be

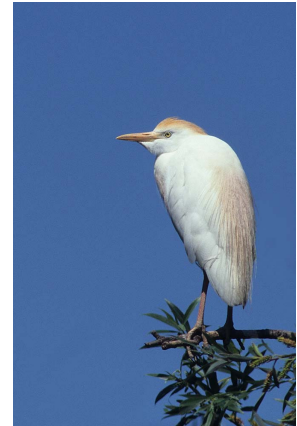
WILLEMS & DIELS

Dia-avond in Mol - 10 oktober

Vorig jaar genoten we al van de prachtige opnames die Marc De Clerck en Ciska op hun natuurreizen op dia's vastlegden. Op vrijdag 10 oktober vervolgen we met hen onze reis door Frankrijk.

Marc en Ciska zijn immers ook deze avond onze gidsen langs verschillende natuurgebieden in La Douce France. Ook nu passeren alle aspecten van de natuur de revue. Tele-, macro- en landschapsonames wedijveren om het meeste succes.

Afspraak: vrijdag 10 oktober om 20 uur, Ecocentrum De Goren in Mol-Rauw. Zeker noteren in je agenda!

Herfstwandeling in “De Hoge Veluwe” – 18 oktober

Nadat – wegens omstandigheden – enkele daguitstappen werden geannuleerd, nodigen we je uit voor een mooie herfstwandeling op **18 oktober 2008** in het nationaal park De Hoge Veluwe. Dit nationaal park is één van de oudste en grootste nationale parken in Nederland. Je vindt er maar liefst 5.500 hectaren bos, heide, vennen en stuifzand. Samen met het Kröller-Müller Museum en de beeldentuin vormt het Park een unieke combinatie van natuur, kunst en architectuur.

De Hoge Veluwe is een park waar bezoekers nog volop ruimte en rust vinden. Men kan hier uren ongestoord wandelen of fietsen op één van de gratis witte fietsen. Er zijn veel rode lijst (bedreigde) planten- en diersoorten te ontdekken. Hebt u ooit wel eens oog in oog gestaan met een edelhert, wild zwijn, moeflon of ree? Op De Hoge Veluwe kan dat!

Na een flinke herfstwandeling is er in de namiddag tevens de gelegenheid om het museum te bezoeken of om er met een (witte) fiets op uit te trekken.

Afspraak: Clubhouse SCK te Mol-Achterbos om 7 uur.

Prijs: € 12 voor leden Natuurpunt, € 13 voor niet-leden

Inschrijven: Uiterlijk op 13 oktober bij Jan De Schepper, tel. 014 81 12 53, jandeschepper@belgacom.net
Graag vooraf storten op rek.nr. 001-1577791-65 van Natuurpunt Netebronnen, met vermelding 'Hoge Veluwe'.

20 ha struinnatuur in Geel-Bel - 19 oktober

Je kan er al bij zijn om 7.30 uur 's morgens voor een ochtendwandeling, eventueel gevolgd door een ontbijt om 10 uur. Of je kan niet wandelen met een lege maag? Geen nood, je komt ontbijten vanaf 8.30 uur en je vertrekt mee met de wandeling om 10 uur (tot 12.30 uur).

Voor dit ontbijt schrijf je in bij Marc Verachtert, liefst via mail: marc.verachtert@skynet.be of telefonisch 014 58 39 71 ('s avonds tussen 19-21u).

Prijs: € 5 voor volwassenen, € 4 voor -8-jarigen. Je krijgt o.a. spek met eieren en eten tot je honger gestild is!

Verder zijn er geleide wandelingen om 10 uur, 13.30 uur, 14 uur, 14.30 uur en om 15 uur. Je kan er ook heel de dag terecht voor een hapje en een drankje aan jeugdrecreatiedomein "de Kievit", Kapucienenberg 38 in Geel-Bel.

I.s.m. VLM, Kempens Landschap vzw, Stad Geel en Life (project Grote Nete).

Zie voor meer info ook het artikel op pagina's 2 tem 5.

Vogeltrekteldag – 26 oktober

In volle trektelseizoenen willen we ook geïnteresseerde natuurliefhebbers (en ook leken) kennis laten maken met de fascinerende vogeltrek. Ervaren tellers zullen op elke telpost instaan voor het leren herkennen van de langsvliegende vogels. In deze periode hef je veel kans om veel roofvogels, grote groepen Aalscholvers, Houtduiven en zelfs Kraanvogelformaties in de kijker te krijgen. Bij gunstig weer (o.a. stapelwolken) zal het zeker de moeite lonen!

Wie de vroege zangvogeltrek nog wil meemaken, is best vanaf zonsopgang present. Roofvogels gaan meestal pas later op de vleugels bij voldoende thermiek. Het einde is voorzien rond het middaguur. Je bent dus de hele voormiddag welkom op één van beide telposten.

Afspraak: 26 oktober vanaf 7.30 uur tot 's middags op 2 locaties: Sas 4-toren Dessel-Witgoor en Kristallijn Mol-Rauw

Meer info: Jef Sas, tel. 014 31 26 57 of via mail: Maes.kris@skynet.be

Dag van de trage weg in Meerhout – 2 november

Trage wegen zijn wegen die bedoeld zijn voor niet-gemotoriseerd verkeer. Zeker als wandelaar bieden deze wegen ongetwijfeld heel wat voordelen. Deze verzameling van kerkwegels, veldwegjes of kleine doorsteekjes vormen een veilig alternatief voor de zwakke weggebruiker.

Ze zijn aangenaam om te voet of met de fiets de natuur te ontdekken. Kinderen en jongeren vinden er een plaats om te spelen. Dikwijls gaat het hier om eeuwenoude verbindingen. Over trage wegen en hun naam bestaan dan ook dikwijls boeiende volksverhalen en erlangs vind je dikwijls charmante kapelletjes.

Zorg dragen voor trage wegen is zorg dragen voor mens en natuur!

En toch. In het verleden ging een deel van dit rijk patrimonium verloren en nog altijd brokkelt het netwerk van trage wegen af door verwaarlozing en onrechtmatige inname. Hoog tijd dus om dit tijt te keren en actie te ondernemen.

Met de dag van de trage weg gaat het gemeentebestuur van Meerhout in samenwerking met de vzw Trage Wegen, Natuurpunt, de Bavostappers en de Heemkundige Kring van Meerhout deze trage wegen herontdekken met enkele wandelingen onder begeleiding van een gids.

Op zondag 2 november kan de wandelaar kiezen tussen 3 wandellussen, vertrekkend van de parochiezaal te Zittaart, stipt om 13.00 u: één wandeling door het Hezemeer-gebied (ook door het natuurgebied Hezemeer), één wandeling naar de Veedijk en een wandeling naar Genebroek/De Donken. Elke wandeling is zo'n 6 km lang.

Tijdens deze wandelingen gaan we enkele trage wegen herontdekken en zonodig enkele naambordjes van de trage wegen inhuldigen. De lokale heemkundige kring kreeg immers de opdracht om voor alle trage wegen uit het projectgebied Zittaart-Veedijk gepaste (oude) namen op te vissen of uit te denken.

Omstreeks 14.45 u komen we terug aan bij de parochiezaal om de honger en dorst te lessen. Het gemeentebestuur van Meerhout zal elke deelnemer een broodje en een bord soep aanbieden.

Na de pauze hebben de liefhebbers de mogelijkheid om een 2de wandeling te maken met een gids. Of men kan rustig napraten bij een Gageleer (Natuurpunt-bier) of ander lekkers!

Iedereen is dus van harte uitgenodigd om mee te wandelen op deze prachtige trage wegen te Meerhout-Zittaart op zondag 2 november 2008.

En de trage-wegenkoorts beperkt zich niet tot Zittaart-Veedijk: vanuit de werkgroep wordt momenteel de terreininventarisatie van het volgende deelgebied (Scherpenbergen - De Hutten - Verloren Schaap) voorbereid.

Voor inlichtingen:

Tina Stesses: 014 24 99 48 - Tina.stesses@meerhout.be

Leen Heuvelmans: 014 24 99 46 - Leen.heuvelmans@meerhout.be

Jo Dox: 0494 42 35 78 - doxjo@belgacom.net

Tentoonstelling Natuurfotografie – 15 & 16 november

De tweejaarlijkse tentoonstelling **Natuurfoto's in hoeve "Boerenbril"** is bij de meeste onder jullie al een zeer gekend item. Dat die twee jaar al om zijn, kan jullie echter wel verbazen. "De tijd vliegt snel, gebruik hem wel" is ook hier van toepassing. Enkele natuurfotografen van de regio Meanderland leggen hun beste werken bij elkaar. Een 80-tal foto's en enkele kortfilmpjes zullen de revue passeren.

Tijdens het weekend van 15 en 16 november is het dus weer zover. Stip de datum met rood aan in je agenda; er zal weer heel wat te bekijken, te bekritisieren zijn.

Zoals gewoonlijk hebben we in de Boerenbril een plaats vrijgehouden voor kunstwerken van natuurlijk materiaal. De Houtsnijdersclub KTA uit Mol stelt hun mooiste werken tentoon.

Je bent van harte welkom in Hoeve Boerenbril, langs de Sint-Jozefslaan in Mol-Wezel (baan van Mol-Gompel naar Mol-Wezel) op de opening op zaterdag 15 november om 11 uur. Verder is de tentoonstelling zaterdag open tot 18 uur. Zondag 16 november kan je er terecht van 10 tot 18 uur.

Meer info: Fons Van Vlerken, 014 31 76 33, mail: fonsvanvlerken@telenet.be

Natuurfotofestival BVNF – 13 & 14 december

Dit jaar organiseert het BVNF (Bond Verantwoorde NatuurFotografie) haar 3-jaarlijks internationaal natuurfotografiefestival. 5 buitenlandse en 5 Vlaamse topfotografen tonen hun materiaal. Daarnaast zullen er een 20-tal korte projecties getoond worden over variërende bestemmingen en onderwerpen. Er worden 2 nieuwe fototentoonstellingen geopend en het nieuwe natuurfotoboek van BVNF wordt voorgesteld. Verder is er nog randanimatie: stands met fotomateriaal, naturreizen, buitensportmateriaal, ...

Het festival wordt georganiseerd in het cultureel centrum Ter Dilft in Bornem.

Meer info: www.bvnf.be

Natuurvierdaagse mei 2009: Natuurpark

Dümmersee (in Niedersachsen ten noorden van Osnabrück – Duitsland)

Wie volgend jaar met O.H. Hemelvaart (**21/05 – 24/05**) mee wil op onze 18de natuurvierdaagse, zal er weer vlug bij moeten zijn, want de plaatsen zijn zoals steeds beperkt tot een 30-tal personen.

We zullen verblijven in het centraal en aan het meer gelegen Lembruch in een typisch Duits hotel op basis van halfpension. Richtprijs ca. € 325 p/p (bus inbegrepen).

Wat mag je verwachten in dit Duitse natuurpark: voornamelijk hoog- en laagveengebieden (actieve en voormalige turfstekerijen) met bijhorende flora en fauna zoals talrijke weidevogels met grutto's en misschien zelfs kwartelkoning, roofvogels met visarenden en kiekendieven (ook de grauwe!), veel soorten eenden, steltlopers (trek!), sterns en diverse zangertjes in het riet. In de turfwinningen ook kraanvogels, grauwe klauwieren en bijzondere libellensoorten met o.a. Noordse witsnuit.

De bijhorende flora van dit bijzondere gebied (zie www.duemmer.de) krijgt natuurlijk ook onze bijzondere aandacht. Alle excursies worden begeleid door een onderlegde plaatselijke natuurgids.

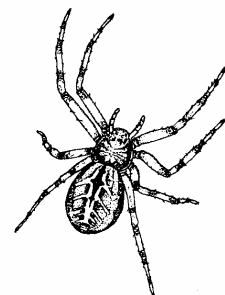
Wil je er zeker bij zijn, gelieve dan zo vlug mogelijk € 100 p/p als voorschot te storten op rek.nr. 001-1577791-65 van Natuurpunt Netebronnen met vermelding “vierdaagse 2009-Dümmer”.

Warme oproep tot ...

De bestuursploeg van onze Natuurpunt-afdeling Netebronnen (gemeentes: Mol, Dessel, Balen) is op zoek naar nieuwe krachten die zich op constructieve wijze willen inzetten om mee onze bestaande plannen verder uit te werken en zelf creatieve ideeën aan te brengen.

Mannen of vrouwen, jong of oud, die zich willen engageren om met gedreven ijver onze afdeling een nog grotere inzet en uitstraling te geven, zijn van harte welkom in onze ploeg. Ook zonder grote natuurkennis kunt u onze werking zeker versterken, bv. door het mee organiseren van grotere happenings. Onze afdeling groeit nog voortdurend en onze reservaatprojecten blijven zich nog uitbreiden. Op gebied van organisatie en management moeten we dit blijven volgen en daarvoor willen we in onze bestuursploeg graag nieuwe krachten aantrekken.

Voelt u zich aangesproken voor een dergelijke opdracht en verantwoordelijkheid, neem dan contact op met een van onze bestuursleden of met voorzitter Jan De Schepper (tel. 014 81 12 53, jandeschepper@belgacom.net).

Verslag 4-daagse

DONDERDAG 1 MEI

Vandaag hemelvaartdag én 1 mei. Onze vierdaagse start wel onder een heel bijzonder gesternte dit jaar. Traditiegetrouw stapt de eerste lichting in alle vroegte op de bus in Gompel, iets later gevolgd door de ploeg van St. Dymrna. Op naar Henegouwen. Dit jaar dus geen ellenlange busrit. Nadat iedereen goed en wel geacclimatiseerd is en kennisgemaakt heeft met de medepassagiers, is het al tijd voor koffie en een sanitaire stop in één van de wegrestaurants, die er wonderwel in slagen om er overal in Europa hetzelfde uit te zien. Dan op naar het Hallerbos voor een fikse wandeling. Onze gids Johan heeft een mooi parcours uitgestippeld. Hele plekken kleuren paars van de boshyacint met hier en daar de doordringende geur van daslook. Sommige percelen van dit bos kregen de status van bosreservaat. En inderdaad, na het rooien van de exoten, zijn de resultaten zelfs op korte termijn al bijzonder spectaculair. Hier en daar in het bos staan er grenspalen met aan één kant de letter W. W staat voor het kapittel van St. Waldetrudis in Mons. In de Middeleeuwen liepen de bezittingen van deze congregatie hier tot in deze bossen. Trouwens ons eigenste Kempense Herentals was in de vroege Middeleeuwen ook eigendom van vernoemd kapittel, vooraleer het een 'vrije stad' werd begin 13^e eeuw. Vandaar de St. Waldetrudiskerk in Herentals ...

Dan naar de scheepsliften van Strepv-Thieu voor de picknick. Volgens sommige Vlaamse politici is dit bouwwerk het summum van 'Waalse geldverspilling'. De Walen zien het als een aanzet tot economische reconversie van de streek. En het dient gezegd: zelfs nu op 1 mei (feestdag) was er – toeval of niet – toch tamelijk druk vrachtverkeer via deze scheepslift. Tijdens ons korte oponthoud konden we niet minder dan 6 schepen zien 'omhooggaan'. Zoals bij zovele zaken, zeker in de politiek, zal de waarheid ook wel ergens in het midden liggen. Ikzelf heb mijn boterhammetjes opgegeten aan het iets verder gelegen oude kanaal met zijn historische scheepsliften (Unesco werelderfgoed): industriële archeologie in een oase van rust. Een aanrader voor fietsers die eens iets anders willen dan de zomerse drukte langs onze Kempense kanalen ...

We gaan nu richting Frankrijk. Via Mons en de Borinage en de grensplaats Bon Secours naar Condé sur l'Escaut. Voor mij was het al een tijdje geleden dat ik nog in deze streek was. Wat opvalt: de grauwe Borinage is langzaam maar zeker van aanzien aan het veranderen. Het is ontegensprekelijk nog steeds een veel armere streek dan onze Kempen, maar toch zie je nieuwe industrieën. Microsoft en Google gaan hier trouwens hun Europees hoofdkwartier vestigen. In Condé, een oud vestingstadje aan de Schelde (ja, die van Antwerpen) omgeven door mijnncités, gaan we een wandeling maken doorheen een voormalig mijngebied dat nu omgevormd is tot natuurgebied, annex recreatiezone. Een groot deel van de terrils is afgegraven en door verzakkingen is er een grote waterplas ontstaan. Op het water staan talloze jachthutten voor de jacht op waterwild. Ja, dit is Frankrijk! Voor het overige is de natuurontwikkeling, zeker op die schrale terreinen, wel geslaagd te noemen. Vanaf een overgebleven terril heb je een goed uitzicht op de streek. We krijgen een flinke regenbui op onze donder. Maar gelukkig nadien een waterzonnetje. Een wielewaal laat zich horen. Er zijn enkele plassen met een interessante rietzoom, maar toch geen bijzondere waarnemingen. Die zijn voor later. Een eenzame mijnschacht is verder alles wat er nog rest van de vroegere mijnontginning 'Fosse Ledoux'. Een infobord leert ons dat er hier tussen 1905 en 1988 zo maar eventjes 33,6 miljoen ton steenkool bovengehaald werd. Voor een bezoek aan het historische stadje (versterkt door Vauban) was geen tijd meer.

Op naar het hotel Ville Pommeroeil. Onderweg weer die afwisseling tussen industrie en toch wel echt landelijke gebieden. Ons hotel-restaurant is er één met ouderwetse charme. Spijtig voor ons: er was in dit etablissement die avond tegelijk een communiefeest met disc jockey. Rustig eten was er die avond niet bij. Een deel van de groep – waaronder ikzelf – dienden na het eten met de chauffeur af te zakken naar een hotel in Mons. Wat wij er aantroffen was een gezellig charmehotel in het centrum van een historische stad, op loopafstand van een plein vol leuke terrasjes. Iemand sprak zelfs over ons als de 'heren en dames van Mons'. Maar in Ville Pommeroeil was er naar het schijnt ook geen gebrek aan Chimay! Ik heb alvast goed geslapen (en gesnurkt naar het schijnt) na de eerste dag Henegouwen.

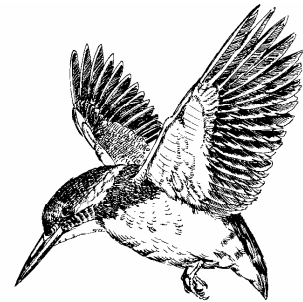
Paul

VRIJDAG 2 MEI

Toplocatie voor onze vogelaars vandaag: de moerassen van Harchies. We werden op de parking al dadelijk verwelkomd door luid schetterende Cetti's zangers.

In de schuilhutten langs de dijk viel niet veel nieuws te bekijken, alleen hoorden velen hier hun eerste Zomertortel.

Buizerden, Torenvalken en vooral Boomvalken (tot 9 ex.) vulden geregeld de lucht en een rosse Koekoek poseerde mooi op een weipaaltje. Ook een koppeltje Blauwborsten liet zich van hun mooiste kant zien aan wie een beetje geduld had en een vol overtuiging zingende Rietzanger poseerde dan weer zonder schroom voor onze fotografen.

In de schuilhut aan de Aalscholverkolonie mochten we ook binnenkijken bij de nestelende Stormmeeuwjes. Op de dode boomstammen zagen we zonnende Roodwangschildpadden en een mannetje Zomertaling. In een natte wei foerageerde even verder een Grote Zilverreiger en bij de picknick aan de bus passeerden boven onze hoofden 2 Ooievaars.

Na de lunch brachten we een blitsbezoek aan reservaat Les Marionvilles in Tertre. Hier veel Berg- en Krakeenden en zeker 5 zangposten Nachtegaal samen met een eerste Bosrietzanger.

De laatste groep kreeg bovendien nog een Zwarte Ruiter in de kijkers.

Een beetje cultuur hoorde er deze dag ook bij met een kort bezoek aan het kasteel van Beloeil. Op deze zonnige dag lokten de terrassen en hier werd dan ook afgesloten met een proeverij van ambachtelijke streekbieren waar Henegouwen nog enorm rijk aan is! Na een rijkelijke maaltijd in ons Relais mochten we weer voldaan terugblikken op een geslaagde dag.

Jef

ZATERDAG 3 MEI

Vandaag staan er 2 wandelingen op het programma. In de voormiddag starten we met een tocht van 4.5 km: vanuit Gussignies langs La Grande Honelle. Een prachtige, soms pittige wandeling, die ons leidt langs oude marmergroeven op Frans grondgebied. Grote hoogteverschillen worden soms gelukkig opgelost met trapjes. Onderweg een grote diversiteit aan plantjes waaronder Gevlekte Aronskelk, Eenbes, Grote keverorchis en de streekeigen Zoete Wolfsmelk. Ook een Hazelworm en een Reuzengoudhaan lieten zich bewonderen: beestjes die je toch niet zo vaak tegenkomt!

Ons EHBO-team kwam ook in actie. Toen er een zieke Egel op de weg lag in een blakende zon, werd er een brancar geïmproviseerd om het beestje naar koelere oorden te brengen. Want veel zon, dat hadden we ook die dag. Het voorval met de egel leidde tot volgend raadseltje: wat is het verschil tussen een mannetjes- en een vrouwtjesegel? (vraag maar aan Karin).

Na een lekkere lunch op het dorpsplein (en de groepsfoto op de kiosk) begonnen we aan onze tweede wandeling: ééntje van 10.5 km. Let wel: WAS er één van 10.5 km, want wij hebben er enkele kilometertjes meer van gemaakt. We waren niet te stoppen! Ons plannetje bij de hand, maar toch kwamen we uit in een dorp waar we niet moesten zijn. Ook wel leuk om weer iets nieuws te ontdekken.

De wandeling ging verder door het Forêt Domaniale du Caillou qui Bique (= een rotswand waarin een menselijk gelaat te herkennen valt) langs de Grande Honelle. Ergens in dit bois, zoals het in België de gewoonte is, lag een erg aantrekkelijk terras waar ze heerlijk koele Chimay serveerden. Of je nu wil of niet, daar moet je stoppen, want je benen brengen je er automatisch naartoe. Onder het nuttigen van een witte, rode of blauwe Chimay begonnen de discussies over welke vogels er nu al wel of niet gezien waren met de vogelgidsen als bewijsmateriaal op de tafels ... Anderhalf uur later dan voorzien waren we terug aan de bus. Lag dit aan de omweg of aan de "verplichte" stop aan het terras ??? Wie zal het zeggen ??? Voornaamste vogelsoorten die we die dag gezien of gehoord hebben: Havik, Grote Gele Kwik en Taigaboombkruiper. Wat we echter niet meer gezien of gevonden hebben, is de bril van onze buschauffeur ... die is nog altijd zoek!

Jacky

ZONDAG 4 MEI

De vierde dag was alweer aangebroken. Enkele vroege vogels hadden reeds voor het ontbijt op hun wandeling een blaffende Reebok en Goudvinken gehoord. Blijkbaar had het grootste deel van onze groep 3 nachten in een heel bijzonder hotelletje geslapen. Naast de open haard stond er een gouden boek: le Livre d'Or.

Enkele héééél belangrijke mensen hadden erin getekend: beroemde (?) Franse zangers van in de jaren 50, zelfs acteur Kirk Douglas en ook onze vroegere koning Boudewijn was er te gast geweest. Voor ons is het boek echter niet uit de kast gehaald?!

Op onze teller stonden reeds 98 verschillende soorten vogels. Vandaag gingen we voor de 100. In de voormiddag wandelden we door het Bois de Blaimont naar Lompret (= ook een wandeling uit de fiets-en wandelgids van Natuurpunt). Deze wandeling ligt in het land van Chimay: land van smederijen en smeltovens. Einde 16de, begin 17de eeuw waren er in het land van Chimay alleen al 96 smeltovens en 22 smederijen. De steenkoolontginning in de 19de eeuw betekende de doodsteek voor deze metaalnijverheid in deze regio.

Aan het begin van de excursie stonden we stil bij Pimpernel en zong een Gekraagde Roodstaart.

Op het plantenlijstje nog Gevlekte Aronskelk, Gevlekte orchis en Bosviooltjes. Vogelsoort nummer 100 werd uiteindelijk een Matkop. Verder was het een gezang van jewelste met Zanglijsters, Winterkoninkjes, Zwartkoppen, Boomkruipers, 'Waalse' Vinken en zelfs 2 Grote Gele Kwikken langs het riviertje.

Bij een mooi huisje in echte Henegouwse blauwsteen wist Leo te vertellen dat er een eenzaam prinsesje achter het venster zat ... Iets verder liet een Taigaboomkruiper zich mooi zien en kregen we professionele uitleg van Staf H.: heldere wenkbrauwstreep en witte buik bij deze soort en vleugelstreep met 'zwart vierkantje'. Ook een Hoornaar en een Levendbarende Hagedis trokken onze aandacht.

Na de picknick bezochten we het meer van Virelles waar veel vogels zich elk seizoen thuis voelen op de vijver of in het bos. Op het meer zaten nu Tafel- en Kuifeenden, in de rietkraag een Grote Zilverreiger en zingende Rietgorzen. Op het einde van de wandeling werden we in Aquascope, het nieuwe bezoekerscentrum, bewust gemaakt van onze afvalberg en de opwarming van de aarde. Moeten we dan nu een stap achteruitzetten en terugkeren naar de oertijd? Integendeel, we moeten juist een stap vooruit zetten naar een tijd van voorspoed met het nodige respect voor onze blauwe planeet en al haar bewoners.

Weer een mooie wandeling met een gepaste afsluiter: een koele Chimay op een zonnig terras met een Zwarte Wouw in het vizier. Dank u, Jef en Johan, het was weer een mooie reis.

Familie Bisschops

Groene Halte in Mol!

Onlangs werd in samenwerking met de 'Bond voor Trein Tram Bus' door onze actieve leden, Paul en Marianne, een wandelroute uitgestippeld waarvan begin- en eindpunt goed bereikbaar moesten zijn met het openbaar vervoer. De route loopt als volgt: Mol station via de Galbergen en Broekbeemden langs de Sas 4 toren naar de markt van Dessel. Proficiat voor dit mooie initiatief en constructieve samenwerking.

ecologie zonne-energie warmtepomp

regenwaterrecuperatie sanitair

verwarming

ventilatie

Vaartstraat 150 - 2490 Balen
Tel: 014/81 31 09 - www.willems-diels.be

WILLEMS NV DIELS

Natuurpunt.huis De Rammelaars

Tussen Olmen en Kwaadmechelen ligt het prachtige natuurgebied 'De Rammelaars'. In het voorjaar staan de hooilanden vol roze pinksterbloemen en paarse koekoeksbloemen: een streling voor het oog! De ruigtes daarentegen zijn een paradijs voor insecten en tussen de percelen staan houtkanten van wilg en els, waarin de kamperfoelie sierlijk omhoog slingert.

Elk seizoen heeft het gebied wel iets nieuws te bieden. Je kan er vrij rondwandelen op bewegwijzerde wandelpaden. Zo is er het kriebelpad (1,5 km) dat vooral geschikt is als eerste kennismaking en door de korte afstand interessant voor de allerkleinsten. Maar ook het laarzenpad (2,2 km) en zeker het mooie reigerspad geven je een goed overzicht van het gebied.

Je vindt een overzichtelijk nieuw infobord bij de ingang van het natuurgebied, aan het bezoekerscentrum. Dat natuur.huis kan je van april tot eind oktober elke zondag bezoeken van 13 tot 18u. We serveren er een fris drankje en je kan er ongestoord uitrusten op een gezellig terrasje, naast de vijver, middenin de natuur. Vooral de Gageleer, een fris en smaakvol biobier kent veel bijval! Het ruime natuur.huis zelf bevat naast informatie over planten en dieren een leuke animatie over nachtdieren en enkele tijdelijke tentoonstellingen.

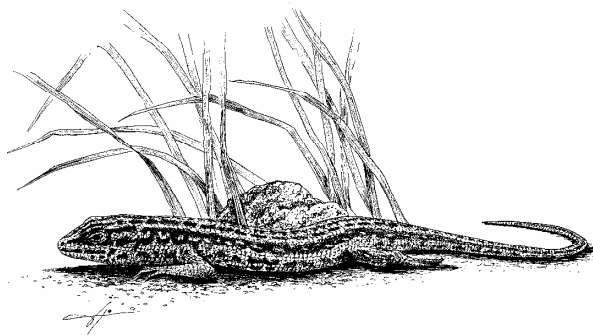
Scholen en groepen kunnen er na afspraak terecht voor wandelingen en/of wateronderzoek. Op de zolder van het natuur.huis werd een onderzoeksruimte ingericht die kan gebruikt worden door groepen tot een 20-tal personen. Het bezoekerscentrum wordt ook verhuurd voor kleine feestjes.

Alle activiteiten van Natuurpunt Ham, zoals de jaarlijkse de Dag van de Natuur, de Plantenverkoop en de Open Natuurdag eind september gaan door in en rond het natuur.huis. Het is tevens de plaats van afspraak voor heel wat wandelingen in het natuurgebied en alle beheersactiviteiten.

Het natuur.huis ligt aan de ingang van het natuurgebied. Dat ligt langs het kanaal Dessel-Kwaadmechelen. Op de baan Kwaadmechelen-Tessenderlo neem je tussen de 2 bruggen (één over het Albertkanaal en één over het kanaal Dessel-Kwaadmechelen) de afslag naar beneden, naar de kanaaldijk toe. Van daar volg je de bruine wegwijzers 'Natuurgebied De Rammelaars'.

Tijdens de openingsuren heten medewerkers van Natuurpunt Ham je van harte welkom!

Voor meer info over activiteiten in het natuur.huis buiten de openingsuren kan je terecht bij Frans Hoes, 0472 577515, Frans.Hoes2@telenet.be

10 jaar werken in het Buitengoor

Raar maar waar, we vieren dat er gewerkt wordt. Er wordt gewerkt in de natuur met een team vrijwilligers en dat, zo goed als elk weekend, gedurende de laatste 10 jaar.

Het feest is in veel dingen een beetje anders dan andere feesten, zo begint het al 's ochtends vroeg om 9 uur. Ook de gevraagde feestkledij is afwijkend maar we doen wat op de uitnodiging staat. Bijna iedereen heeft zijn laarzen aangetrokken en is in het groen of bruin gekleed. Sommigen hebben een feesthoedje op.

Zeker 30 mensen zijn aanwezig op het feest. Organisator van het hele gebeuren is Jan die dan ook de geknipte man is voor een woordje uitleg bij dit hele gebeuren. Zet je in je zetel, schuif een beetje onderuit en geniet van dit mooie verjaardagsverhaal.

We bevinden ons in het Buitengoor te Mol. Jan begint bij het begin en vertelt dat het gebied - waarin we met onze botten aan klaarstaan om het te betreden - wel twee miljoen jaar geleden ontstaan is. Een kleine stap voor de natuur, maar een grote stap voor de mensheid... het hele verhaal van toen tot nu zou ons te ver leiden.

De kaart van Ferraris (1778) illustreert dat het terrein het brongebied vormt van de Vleminkloop en het verst verwijderd is van het eerste dorp in het Beekdal (Sluis), vandaar de naam: het buitenste goor. Het Buitengoor vormt een laagte langs de flank van het Kempens plateau. Het grondwater bereikt er de oppervlakte. We leren dat het Buitengoor een merkwaardige flora bevat. We bevinden ons immers in een streek met van oudsher extreem zure en arme gronden waar toch basenminnende (het tegenovergestelde van zuurminnende dus) laagveensoorten groeien. Dit komt door de aanwezigheid van Maaswater. Daardoor ontstaat er een soortenrijke vegetatie met uiterst zeldzame planten. Ik durf haast mijn voeten niet meer verplaatsen! Een voorbeeldje uit het gamma: *Eriophorum latifolium*, *Carex demissa*, *Triglochin palustris*, *Carex dioica*, *Drepanocladus lycopodioides*, *Campylium stellatum*, *Bryum pseudotriquetrum*,...Wie het eerst de Nederlandse namen vindt, krijgt een kus van de juf en mag een bank vooruit!

Uniek is een woord waar voorzichtig mee moet worden omgesprongen, maar Jan neemt het tientallen keren in de mond wanneer hij vertelt over "zijn Buitengoor". Dit mogen meemaken van zo nabij is een bijzondere ervaring. Bovendien wordt er speciaal voor deze verjaardag afgeweken van de uitgestippelde wandelpaden. We trekken dwars door het Buitengoor en beseffen dat we lopen tussen en op de zeer zeldzame planten (die gevoed worden door het bloed, zweet en tranen van de vrijwilligers). Ik zet meer en meer respectvol, voorzichtig en bewonderend mijn voeten neer.

Het unieke kader van het Buitengoor heeft veel, zoniet alles te maken met water. Zuur water dat uit de bodem opwelt, en kalkrijk water, dat langs grachten en kanalen aangevoerd wordt, komen in het natuurgebied samen en vermengen zich. Deze ontmoeting tussen de twee waters is de bron van leven van bijzondere, unieke planten en dieren. Maar het evenwicht tussen deze twee waters is delicaat en moeilijk in de hand te houden. Hiervoor zijn vele handen nodig en deze steken de vaste groep van vrijwilligers waarop het Buitengoor kan rekenen, elk weekend graag uit de mouwen. Sinds 1998 stropen zij weekend na weekend de mouwen op en trekken het reservaat in om te doen wat moet gedaan worden. Mannen en vrouwen, mensen uit alle hoeken van de Kempen, met alle soorten achtergrond.

De aanwezigheid van "zovele" vrouwen in het team wordt wel gesmaakt en geapprecieerd door de mannelijke vrijwilligers. "Zij zorgen ervoor dat wij wat secuurder en voorzichtiger te werk gaan", fluistert één van de mannen mij toe. Met een prachtig resultaat tot gevolg.

Er is nog een andere groep van mensen die ook mag vernoemd worden in dit feestverhaal. De professionelen. De wisselwerking, de symbiose tussen de vrijwilligers en de professionele krachten van Natuurpunt is één van de geheime krachten achter dit prachtig stukje natuur. Samen maakten zij van een dennenbos een natuurgebied dat wacht om door velen ontdekt en bezocht te worden.

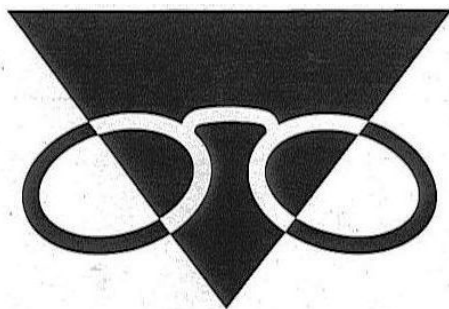
De verjaardag werd goed ingezet met onze wandeling maar daarmee was het feest nog niet gedaan. Jan zette de vrijwilligers die elk hun steentje hebben bijgedragen gedurende de laatste 10 jaar 's avonds nog eens extra in de bloemetjes met een feestmaal. Van horen zeggen was het tip top in orde en heeft iedereen met volle teugen genoten.

Afsluiten doen we met de wijze woorden van de coördinator himself: "Niets is wat het lijkt." Afwachten maar wat achter deze inhoud schuilgaat voor de volgende 10 jaren.

An Jacobs en Ellen Van Wellen

EEN NIEUWE KIJK OP OPTIEK VANDERLINDEN

**Een hoge vakkennis en jarenlange ervaring gecombineerd met moderne apparatuur en een vernieuwde winkel garandeert de beste service.
Optiek Vanderlinden, sinds 1953 uw vertrouwen waard!**

Vanderlinden

▪ **OPTIEK** ▪

MA - VR 9.00 - 12.15 13.30 - 18.30
ZA 9.00 - 12.00 14.00 - 17.00

DONDERDAG GESLOTEN

DIESTSEWEG 6 ■ 2440 GEEL ■ 014 58 84 52

LOEPEN EN VERREKIJKERS: Nikon, Steiner, Minox, Huygens

Activiteiten regio Meanderland

ZONDAG 5 OKTOBER: Paddenstoelenwandeling in het Breeven (Geel-Ten Aard)

Afspraak: kerk Geel-Ten Aard - 14 uur

Meer info: Jeannine Simonis, 014 59 31 65, jeannine.simonis@pandora.be

ZONDAG 5 OKTOBER: Wandeling in de Vennen (Balen-Schoorheide)

Afspraak: voetbalterrein FC Cools (langs de Peer Luytendijk) - 14 uur

Meer info: Jan Hooyberghs, 0495 22 43 88, jan.i.hooyberghs@scarlet.be

VRIJDAG 10 OKTOBER: Dia- / digi-avond Natuurpunt Netebronnen

Afspraak: Ecocentrum 'De Goren', Postelsesteenweg 71, om 20 uur

Meer info: Fons Van Vlerken, 014 31 76 33, Alfons.van.vlerken@telenet.be

Oproep: Leden met dia's of filmpjes mogen zich altijd melden bij Fons Van Vlerken.

ZONDAG 12 OKTOBER: Wandeling in het Sluismeer en Broekbeemden (Mol-Sluis)

Afspraak: Kerk Mol-Sluis om 14 uur

Meer info: Marianne Horemans en Paul Wouters, 0496 51 02 79, paul.wouters1@telenet.be

ZATERDAG 18 OKTOBER: Daquitstap naar De Hoge Veluwe

Afspraak: Clubhouse SCK Mol-Achterbos om 7 uur, terug ? Wij willen 's avonds nog de hertenbrons horen en zien.

Meebrengen: picknick, verrekijker, laarzen

Prijs: deelname in de kosten van de autocar: 11 euro per volwassene, 5 euro per kind (6-14 jaar) of 26 euro per gezin. Graag vooraf overschrijven op rekening 001-1577791-65 van Natuurpunt Netebronnen.

Inschrijven: uiterlijk op 10 oktober bij Jan De Schepper

Meer info: Jan De Schepper 014-81 12 53, jandeschepper@belgakom.net

Zie ook pagina 17 in deze Meander.

ZONDAG 19 OKTOBER: natuurhappening in Geel-Bel

Meer info : in deze meander op pagina 19, en bij Marc Verachtert:

marc.verachtert@skynet.be of 014 58 39 71 ('s avonds tussen 19-21u)

ZONDAG 19 OKTOBER: Watervogeltelling Molse plassen

Afspraak: Brug Mol-Donk (kant Mol) om 8.30 uur. Het einde is voorzien rond de middag aan Sas 3, De Maat.

Meer info: Jef Sas, tel. 014 31 26 57 of via mail: Maes.kris@skynet.be

Meebrengen: Verrekijker en/of telescoop

ZONDAG 26 OKTOBER: Vogeltrekteldag

Meer info: in deze Meander op pagina 18.

ZONDAG 2 NOVEMBER: Dag van de trage weg

Meer info: in deze Meander op pagina 19.

ZATERDAG 15 EN ZONDAG 16 NOVEMBER: tentoonstelling natuurfotografie

Afspraak: "Hoeve Boerenbril", St. Jozefslaan Mol-Wezel

Meer info: Jan De Schepper, 014 81 12 53, jandeschepper@belgakom.net

ZONDAG 16 NOVEMBER: Watervogeltelling Molse plassen

Afspraak: Brug Mol-Donk (kant Mol) om 8.30 uur. Het einde is voorzien rond de middag aan Sas 3, De Maat.

Meer info: Jef Sas, tel. 014 31 26 57 of via mail: Maes.kris@skynet.be

Meebrengen: Verrekijker en/of telescoop

ZONDAG 16 NOVEMBER: wandeling in de Molse-Nete (Mol-Gompel)

Afspraak: Casino, Owenslei Mol-Gompel, om 14u

Meer info: Guy Hannes, 014 31 71 54, guy.hannes@scarlet.be

ZONDAG 14 DECEMBER: Watervogeltelling Molse plassen

Afspraak: Brug Mol-Donk (kant Mol) om 8.30 uur. Het einde is voorzien rond de middag aan Sas 3, De Maat.

Meer info: Jef Sas, tel. 014 31 26 57 of via mail: Maes.kris@skynet.be

Meebrengen: Verrekijker en/of telescoop
